

Informacije objavljene u ovom pregledu ne treba nužno tumačiti kao stav, ili opredeljenje NNKS prema temama kojima se bave

NEDELJA

www.wpcserbia.rs

DEO PUBLICISTIČKE AKTIVNOSTI NACIONALNOG NAFTNOG KOMITETA SRBIJE

05. JUNI 2015 BR.217

ZAŠTO EVROPSKI BIG OIL PREDLAŽE PLAĆANJE ZA EMISIJE CO₂?

PRIVID

SADRŽAJ:

NAFTA:

- Zašto evropski Big Oil predlaže plaćanje emisija CO2 na globalnom nivou?.....OVDE
- Konsenzus „zalivskih“ članica OPEC: Bez smanjenja proizvodnje.....OVDE
- Američki Big Oil poručio OPEC-u: „Sve što vi radite, mi možemo još bolje“.....OVDE
- Iranski ekspert: Iluzija da Iran može uvećati izvoz za milion barela na dan.....OVDE
- Evropski naftni kolosi već najavljuju povratak u Iran.....OVDE
- Eni zaključio 2 milijarde dolara vredan posao u Egiptu.....OVDE
- Exxon na raskršću: Ići na veliku kupovinu - ili lagano tonuti?.....OVDE
- Saudi Aramco prepолоvio cene dnevnog najma platformi za bušenje.....OVDE

GAS:

- Kina počela gradnju gasovoda Snaga Sibira.....OVDE
- Gasprom krajem juna počinje gradnju Turskog toka? - Reuters. ....OVDE
- Slovački premijer predlaže EU prihvatljivo rešenje za vezu sa Turskim tokom.....OVDE
- Čelnik Exxon: Gas iz škriljaca doprinos evropskoj klimatskoj politici.....OVDE

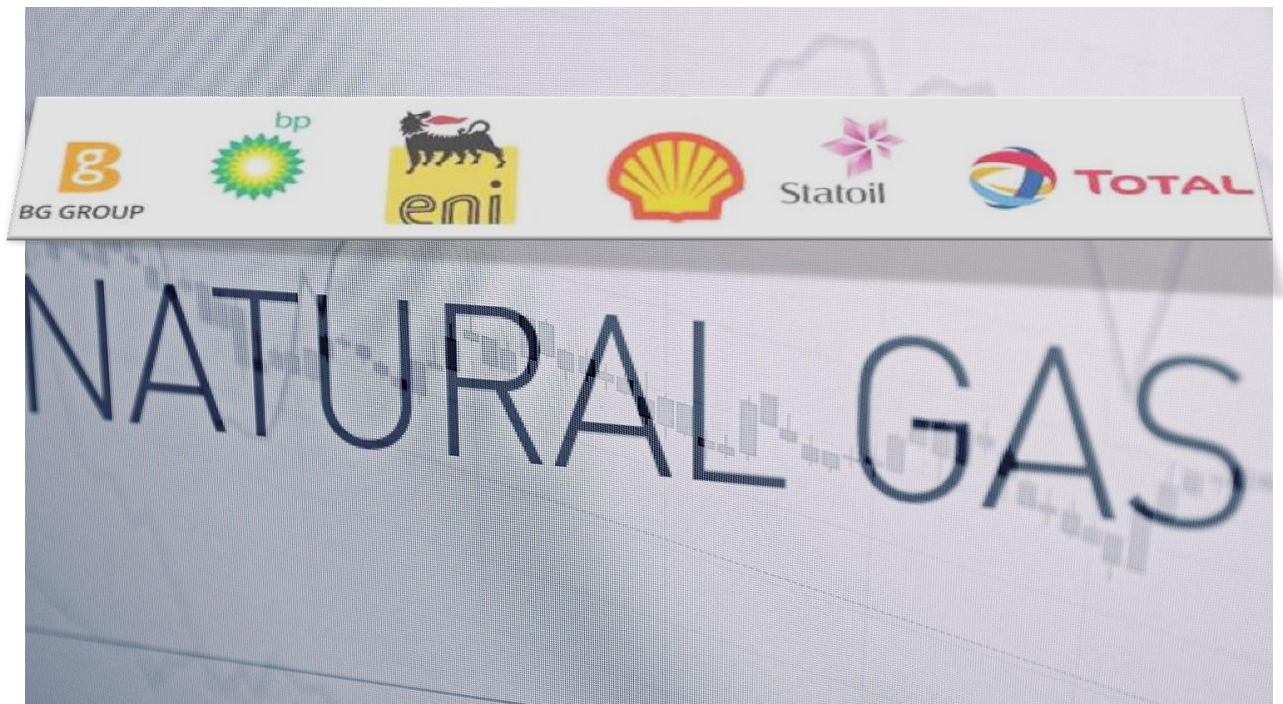
REGION:

- Ina, Oando i Vermilion dobili dozvole za istraživanje nafte i gasa u Slavoniji.....OVDE
- Upozorenje Hrvatskoj i iz Brisela povodom istraživanja nafte u Jadranu.....OVDE
- Rumunski Petrom prodaje 30 svojih onshore polja nafte.....OVDE
- Hrvatska: Autogas dva i po puta jeftiniji od benzina.....OVDE

NAFTA

Zašto evropski Big Oil predlaže plaćanje emisija CO2 na globalnom nivou?

PARIZ - Šest najvećih evropskih naftnih kompanija uputilo je ove nedelje pismo resornom telu UN, predlažući uoči Svetskog samita o klimi u Parizu uvođenje poreza na emisije ugljendioksida - na globalnom nivou, odnosno važećeg za sve zemlje sveta. Informacija je izazvala veliku pažnju medija koji, kako ironično primećuju jedne kanadske novine, ne pamte kada su čelnici jedne grane industrije zajedno izašli sa saopštenjem u kome kažu: „Gospodo, molim vas oporezujte naš proizvod“. Pažljivije čitanje pisma koje su potpisali glavni izvršni direktori kompanija BP, BG Group, Eni, Royal Dutch Shell, Statoil i Total, pokazuje da je poenta na favorizovanju prirodnog gasa, a eliminisanju uglja kao za sada osnovne sirovine za proizvodnju električne energije u svetu. Upadljivo je i to da pismo dolazi u trenutku kada sve

pomenute kompanije jačaju investicije u sektor prirodnog gasa i posle - za mnoge neobjašnjive - odluke Shella da plati za kupovinu BG Grupe 70 milijardi dolara, dvostruko više od u tom trenutku tržišne kotizacije ovog britanskog proizvođača prirodnog i posebno utečjenog prirodnog gasa. *Financial Times* navodi da "očigledniji razlog klimatskog entuzijazma kompanija leži u činjenici da je polovina njihovih proverenih rezervi ugljovodonika sadržana u gasu". U pismu distribuiranom medijima se obrazlaže da bi uvođenje plaćanja za emisije CO2 u svim zemljama obeshrabilo ulaganja u prljave energetske kapacitete, odnosno smanjenje potrošnje fosilnih goriva sa najvećim emisijama CO2, a podstaklo korišćenje prirodnog gasa umesto uglja ... Čelnici evropskih kompanija nude (pojedini posmatrači to vide kao uslov) otvaranje direktnog dijaloga sa UN i vladama voljnim da prihvate ovaj predlog. *Financial Post* u svom komentaru ovog predloga navodi da su potpisnici pisma propustili da kažu koliki bi bio iznos pomenute takse, „možda zato što bi se cifra približila broju od 200 dolara po toni CO₂, dodajući pola dolara ceni litre benzina - s tim što ni to ne bi bilo dovoljno da oslobodi svet emisija ugljendioksida“. „Kada se Big Oil pridružio kampanji oporezivanja emisija ugljendioksida, to je siguran znak da ćemo svi ostali morati da plaćamo“, konstatuje list.

**ЖИВОТ НИКАД
НЕ МОЖЕ ДА СТАНЕ**

Енергија живота

NIS

GAZPROM NEFT

Konsenzus „zalivskih“ članica OPEC: Bez smanjenja proizvodnje

BEČ - Postignut je konsenzus između članica OPEC iz regiona Persijskog zaliva da se ne menja nivo proizvodnje nafte, rekao je za **Reuters** jedan visoki delegat iz te grupe zemalja posle neformalnog sastanka kartela u utorak. „Niko ne želi da probija čamac. Sastanak (u petak, 5. juna) treba glatko da potvrdi održavanje postojeće politike“, rekao je on.

Američki Big Oil OPEC-u: Sve što vi radite, mi možemo još bolje

BEČ - Američki naftni velikani otišli su ove nedelje u dom OPEC-a da saopšte naftnom kartelu brutalnu poruku: „Sve što vi radite, mi možemo još bolje“, piše u četvrtak londonski **The Telegraph**. Povod je izjava člника treće po snazi američke naftne kompanije ConocoPhillips, Ryan-a Lance-a izrečena na OPEC-

ovom seminaru u Beču da su troškovi proizvodnje nafte iz škrljaca u SAD smanjeni za 15 do 30 odsto. Nekonvencionalna proizvodnja (nafte) je tu da ostane“, poručio je on učesnicima skupa da uoči ministarskog sastanka OPEC-a. Organizacija izvoznika nafte treba da odluči da li da zadrži postojeću politiku održavanja niskih cena ove sirovine kako bi

ekonomski obesmisllila tehnološki skuplju proizvodnju iz uljanih škrljaca u SAD. Međutim, u ovonedeljnom izveštaju, američka Energetska informativna agencija saopštila je da je proizvodnja nafte u SAD dostigla u maju najveći nivo u 44 godine od 9,56 miliona barela na dan, čime se OPEC-ova strategija za sada pokazuje

neuspešnom, piše londonski dnevnik. Lance je rekao i to da se do 190 milijardi barela nafte može proizvesti u američkoj oblasti Eagle Ford zahvaljujući brzom usavršavanju novih tehnologija drobljenja uljnih škrljaca, koje su oborile troškove proizvodnje. Pre njega, CEO Exxon-a Rex Tillerson (foto desno) rekao je na istom skupu da naftno tržište trenutno prolazi kroz fazu „otkrivanja cene“, odnosno utvrđivanja pravog troška proizvodnje marginalnog barela nafte.

Iranski ekspert: Iluzija da Iran može uvećati izvoz za milion barela na dan

TEHERAN - Iran bi u prvim mesecima po ukidanju sankcija Zapada mogao da uveća izvoz nafte za najviše 400.000 barela na dan, dok su priče o ubacivanju milion dodatnih barela na svetsko tržište „iluzija“, izjavio je za **Bloomberg** ugledni iranski ekonomista i ko-menadžer konsultantske firme Atieh International, Bidžan Hadžepur. Eksperti i mediji širom sveta uglavnom barataju sa cifrom od milion novih barela nafte koje bi Iran dodao postojećem izvozu od 1,2 M bbl/d i time izvršio dodatni pritisak na dole na cene nafte. Prema podacima Hadžepura, biće potrebno 18 meseci da se

Iran vrati na nivo izvoza nafte pre sankcija, pa tek početkom 2017. godine vidi na svetskom tržištu ponudu od 2,5M bbl/d iranske nafte. Iran ima 20 miliona barela sirove nafte blokirane na tankerima od uvođenja sankcija sredinom 2012., koje brzo može izvesti, prenosi **Bloomberg**.

Evropski naftni kolosi već najavljuju povratak u Iran

BEČ - Evropski naftni velikani su se izjasnili u prilog povratka na naftno tržište Irana, pri čemu čelnici Royal Dutch Shella, BP-a and Totala otvoreno kažu da su spremni na to čim međunarodne sankcije protiv te zemlje budu uklonjene.

Izvršni direktor Shella Ben van Beurden se sastao u sredu u Beču sa iranskim ministrom energije, kako bi mu saopštio da će njegova kompanija vratiti više od dve milijarde dugovanja zatečenih u trenutku aktiviranja sankcija, onda kada ove budu ukinute, odnosno kada dobije za to dozvolu od vlada Britanije, SAD i Holandije. Dug je vezan za preuzetu naftu koju Shell nije mogao da plati blokiran sankcijama. Nešto oprezniji nastup imaju američke kompanije, mada je CEO

ConocoPhillipsa Ryan Lance rekao na naftnom seminaru u Beču da će oni „to svakako razmotriti“. Conoco je 1995. potpisao milijardu dolara vredan ugovor o investiranju u Iran, ali je posao bio blokiran pod pritiskom američke vlade i samih akcionara kompanije, potseća **The Wall Street Journal**.

Eni zaključio 2 milijarde dolara vredan posao u Egiptu

KAIRO - Ministarstvo nafte Egipta saopštilo je u ponedjeljak da je potpisalo dve milijarde dolara vredan ugovor sa Enijem, koji će omogućiti italijanskoj kompaniji istraživanja na Sinaju, Sueckom zalivu, Mediteranu i slivu Nila. Očekuje se da Eni investira 1,5 milijardi dolara tokom četiri godine istraživanja, razvoja i proizvodnje na Sinaju i ušću Nila, dodatnih 360 miliona dolara radi bušenja četiri nova izvora severno od Port Saida, 80 miliona u jednu bušotinu na Sinaju i 40 miliona dolara u Sueckom zalivu. Ugovor sadrži i 515 miliona dolara bonusa na ime otplate nekih od zaostalih egipatskih dugovanja italijanskom partneru. *Reuters*

Exxon na raskršću: Ići na veliku kupovinu - ili lagano tonuti?

NUJORK - Naftni eksperti sa posebnom pažnjom prate odluke koje bi američki kolos Exxon Mobil mogao preduzeti u jednom od najturbulentnijih perioda kroz koje prolazi ovaj sektor. *Financial Times* postavlja u

izdanju od srede pitanje: Da li je Exxon zadovoljan položajem i sudbinom giganta koji je odustao od mogućnosti dugoročnog rasta, zadovoljavajući se pokrivanjem kapitalnih ulaganja i vraćanjem uloženi sredstava investitorima kad god je to moguće, ili bi trebalo da pokuša iskorak putem jedne velike akvizicije? Top menadžment kompanije, na čelu sa Rexom Tillersonom sadašnju politiku navodi da Exxon Mobil raspolaže sa izvornom osnovom od 92 milijarde barela nafte i gasa, dovoljno da održava postojeći nivo proizvodnje u narednih 63 godine. Londonski poslovnjak, međutim, svoju ocenu da kompanija odustaje od rasta na dugi rok zasniva na fokusiranju njenih čelnika na velike dividende akcionarima, dok proizvodnja ipak

lagano opada. Naime, u 15 godina od kako je kupio Mobil, najveći svetski naftaš je vratio svojim akcionarima 342 milijarde dolara u dividendama i kompenzacijama, dok je njegova proizvodnja nafte i gasa danas manja nego što je bila neposredno posle te kupovine. Ukoliko kompanija teži većem rastu, kupovina je jedini izbor, kaže analitičar RBC-a Brad Heffern. On međutim dodaje da je problem u tome što finansijski oslabljene kompanije koje bi Exxon mogao da kupi po privlačnoj ceni ne raspolažu sa tim nivoom depozita svetske klase koje američki kolos želi, dok su jake kompanije koje imaju potrebnu aktivu cenjene do mere da bi takva investicija teško komercijalno bila opravdana, dodaje on. *FT* u zaključku smatra da bi američki Anadarko Petroleum, koji raspolaže za odličnim poljima nafte na području Meksičkog zaliva, u američkim depozitima uljnih škriljaca i u Africi bio najbolji izbor za Exxon.

June 3, 2015 3:38 pm

ExxonMobil at the crossroads: buy a rival or shrink in long term

Ed Crooks in New York

Rex Tillerson, CEO of ExxonMobil

LUKOIL

LUKOIL GENESIS
ZA ČISTOKRVNE
KONJSKE SNAGE

MOTORNA ULJA

USKORO NA
BENZINSKIM STANICAMA
LUKOIL SRBIJA

Saudi Aramco prepolovio cene dnevnog najma platformi za bušenje

RIJAD - Saudijski naftni kolos Saudi Aramco prepolovio je cene rentiranja platformi za bušenje u vodama Persijskog zaliva u novom ugovoru koji je pristao da potpiše njegov servisni partner, američka kompanija Hercules Offshore (HERO). Odražavajući posledice pada cena nafte po tzv. sektor naftne logistike, HERO je prihvatio da do kraja važećeg ugovora, odnosno do oktobra 2019., dve svoje platforme naplaćuje po 67.000 dolara na dan, umesto „dnevnice“ od 117 do 136 hiljada dolara, koja je do sada važila. Portal *Seeking Alpha* navodi da su ovi dramatični rezovi u skladu sa trendom u čitavom regionu persijskog zaliva.

GAS

Kina počela gradnju gasovoda Snaga Sibira

MOSKVA, PEKING - Kina je prošle nedelje počela gradnju gasovoda za prijem ruskog izvoznog gasa.

saopštio je u utorak Gazprom. Dve zemlje su prošle godine dogovorile 400 milijardi dolara vredan dugoročni ugovor o ruskom izvozu gasa u Kinu, uključujući tu i gradnju cevovoda Snaga Sibira. Rusija će investirati 55 milijardi dolara u svoju sekciju, dok je partner Gasproma u poslu, kineski CNPC počeo gradnju deonice počev od pograničnog grada Heihe, pa prema provinciji Jilin. Snaga Sibira predviđeno je da transportuje 38 milijardi kubika gasa godišnje u Kinu u

trajanju od tri decenije, a počev od 2019. *Reuters*

Gasprom krajem juna počinje gradnju Turskog toka? - Reuters

MOSKVA - Gasprom planira da već ovog meseca počne gradnju gasovoda prema Turskoj, iako još nije postigao čvrst dogovor sa Ankarom, javlja u sredi *Reuters* pozivajući se na „izvore iz ruske kompanije“. „Dva izvora iz Gasproma kažu da kompanija planira da počne polaganje prve od četiri predviđene cevi na dnu Crnog mora krajem juna“, prenosi agencija dodajući da u ruskom gasnom kolosu nisu želeli da komentarišu ovu informaciju. Gasprom je prošle godine isporučio Turskoj 27,4 milijarde kubika gasa koji sada stiže u tu zemlju preko dva gasovoda - Plavog toka i

Transbalkanskog gasovoda, poznatog i kao Zapadna linija. Reuters navodi da je ključno pitanje koje Moskva i Ankara nisu rešili cena ruskog gasa, jer Turska zahteva smanjenje cene od oko 15% i nije zadovoljna već odobrenim diskontom od 10,25%. Taj diskont su prihvatili privatni turski uvoznici, ali ne i državni Botaš, inače partner Gasproma o projektu Turski tok. Najzad,

rizik koji prema Reutersu preuzima Gasprom početkom gradnje gasovoda uvećava i protivljenje Evropske unije, odnosno stav da i ovaj projekat mora da poštuje princip prava pristupa treće strane korišćenju njegovih kapaciteta. Reuters citira analitičara Alfa banke, Aleksandra Kornilova da zbog toga Gasprom verovatno neće počinjati gradnju druge cevi dok ne postigne čvrst dogovor sa Briselom.

Slovački premijer predlaže EU prihvatljivo rešenje za vezu sa Turskim tokom

Russia awaits Slovak offer to join Turkish Stream extension - Energy Minister

Published time: June 03, 2015 12:55

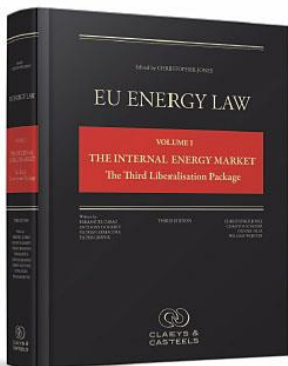

Russian Prime Minister Dmitry Medvedev (R) and his Slovak counterpart Robert Fico after a joint news conference following Russian-Slovak talks, in the Gorki residence. (RIA Novosti / Ekaterina Shtukina)

MOSKVA - Slovački premijer Robert Fico predložio je ruskoj vladi izgradnju novog gasovoda kojim bi se ruski gas transportovao u Srednju i Istočnu Evropu. On je ruskom premijeru Dmitriju Medvedevu predložio izgradnju cevovoda koji bi se spojio na budući gasovod Turski tok i uključio Tursku, Bugarsku, Rumuniju, Mađarsku i Slovačku. Projekat bi bio izgrađen i ugovoren tako da ga podrži Evropska komisija i da bude sufinansiran sredstvima Evropske unije . **RIA Novosti**

Čelnik Exxon-a: Gas iz škriljaca doprinos evropskoj klimatskoj politici

PARIZ - Čelnik Exxon Mobil-a Rex Tillerson pozvao je u utorak evropske vlade da dozvole kompanijama primenu tehnologije hidrauličnog drobljenja škriljaca, „jer će potrošnja prirodnog gasa dramatično da poraste u narednim dekadama“. U obraćanju Svetskoj konferenciji o energiji u Parizu, Tillerson je rekao da je posebnost uloge vlada u tome što „jedino one imaju mandat da odobre“ korišćenje ove kontroverzne tehnologije. Ilustrujući prednost gasa, kao čistog fosilnog goriva, Tillerson je rekao da je proizvodnja gasa u SAD porasla za 60 milijardi kubnih stopa na dan, na 75 milijardi kubnih stopa na dan od 1990. dok su istovremeno smanjene emisije ugljendioksida i metana. „Isto se može ponoviti u Evropi“, konstatovao je on. **AFP**

СВЕТ ОКО НАС ПОКРЕЋЕ ЕНЕРГИЈА,
НАЈБОЉА ЈЕ ОНА КОЈА ГА ЧУВА.

ЈП "СРБИЈАГАС"

Народног фронта 12, Нови Сад, Србија
Тел: +381 21 481 1549; +381 21 481 2703
Факс: +381 21 481 1305
www.srbijagas.com

REGION

Ina, Oando i Vermilion dobili dozvole za istraživanje ugljikovodika u Slavoniji

ZAGREB - Vlada Hrvatske je u srijedu doneila odluke o izdavanju dozvola za istraživanje i eksploataciju nafte i gasa na šest istražnih prostora u kontinentalnom delu Hrvatske. Dozvole za istraživanje i eksploataciju na jednom istražnom prostoru (Drava 2) dobila je Ina, za jedno (Drava 3) firma Oando Plc iz Nigerije, dok je Vermilion Zagreb Exploration, iz koje stoji kanadski Vermilion Energy, dobio preostala četiri istraživačka prostora (Drava 4 i Sava 8, 9 i 10). Dobitnici dozvola imaju pravo na istraživanje ugljikovodonika i na direktno dobijanje koncesije u slučaju komercijalnog otkrića. **SEEbiz**

Upozorenje Hrvatskoj i iz Brisela povodom istraživanja nafte u Jadranu

BRISEL - Susedne zemlje će pažljivo pratiti hrvatske aktivnosti oko istraživanja i vađenja nafte iz

Jadranskog mora, čije riblje vrste zaslužuju više pažnje, rekao je u sredu Karl Falkenberg, generalni sekretar odeljenja za prirodnu okolinu u Evropskoj komisiji. Hrvatska vlada je u sredu predložila zakon o sigurnosti kod offshore istraživanja i eksploatacije nafte i gasa o kome će se Sabor

izjasniti do leta. Italija koja na svojoj strani Jadrana već vadi naftu nezadovoljna je hrvatskim namerama, a nevladine organizacije su pokrenule peticiju protiv hrvatskog projekta. Deset dozvola za traženje nafte u moru hrvatska vlada je u maju dodelila Marathon Oilu, OMV-u, ENI-u, Medoilgasu i Ini, a deo javnosti i ekološke organizacije u Hrvatskoj strahuju od katastrofalnih posledica za okolinu i turizam i traže poništenje dozvola, što Vlada jasno odbija. "Sigurni smo da će susedne zemlje pažljivo gledati šta radi Hrvatska. Već smo videli slično neslaganje između Italije i Slovenije", rekao je Falkenberg o pritisku iz Italije na Evropsku komisiju. Italija je nameravala da gradi dva LNG terminala, jedan na kopnu a drugi na moru ispred Trsta, što je izazvalo protivljenje u Sloveniji. **Poslovni dnevnik**

Rumunski Petrom prodaje 30 svojih onshore polja nafte

BUKUREŠT - Jedini integralni proizvođač nafte i gasa u Rumuniji, Petrom (u vlasništvu austrijske naftne i gasne grupe OMV) pripremio je tzv. data room za 30 naftnih polja koja namerava da proda. Ta polja se nalaze u kopnenom delu Rumunije, a njihova je prodaja bila najavljena krajem 2014. godine. Bukureštanski dnevnik *Ziarul Financiar* piše u utorak da potencijalni investitori sada mogu da dobiju sve relevantne podatke i dokumentaciju o poljima koja Petrom stavlja na tender. Kompanija je ranije precizirala da se radi o manjim poljima, koji učestvuju sa tek 0,6% u njenom ukupnom output-u „ali bi mogli biti zanimljivi kupcima koji bi primenom drugih tehnologija poboljšali randman ovih depozita.

Hrvatska: Autogas dva i po puta jeftiniji od benzina

ZAGREB - Svi distributeri goriva u Hrvatskoj spustili su početkom nedelje cene autogasa za oko 3,83 kune, pa se sada rezervoar od 50 litara TNG-a u toj zemlji puni za 191,5 kuna, dok isti rezervoar eurosupera košta čak 513 kuna. Drugim rečima, vozači koji koriste autogas, za cenu jednog benzinskog rezervoara mogu natičiti dva i po „gasna“, konstatuje *SEEbiz*. Istovremeno sa pojeftinjenjem TNG-a, posle tri nedelje bez promena, poskupeo je Eurosuper 95 u Hrvatskoj za 7 lipa, pokazuju podaci specijalizovanog portala Cijenegoriva.

У НАЈБОЉЕМ ИНТЕРЕСУ СРПСКЕ ПРИВРЕДЕ

Привредна комора Србије је независна, савремена и одговорна небуџетска институција, национална асоцијација свих српских привредника која своју традицију, искуство, знање и стручност ставља у службу најбољег интереса својих чланица и српске привреде.

Били смо и остаћемо одговоран партнер и подршка вашем пословању кроз услуге пословног информисања и саветовања, издавања докумената и сертификата, унапређења економске сарадње са иностранством, независног суђења и арбитраже, едукације, као и заступања, заштите и промоције интереса наше привреде у земљи и свету.

www.pks.rs

